

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 80.

Fylke: *Marskhus*

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: *Kvitelad*Emne: *Hjuspåd - Kjøringspåd*

Bygdelag:

Oppskr. av: *Ope. Nordby*

Gard:

(adresse): *Kvitelad*

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

*I Hjuspåd - Kjøringspåd.**1.
Nei.**2.*

At slike syntommer som skar-
lappusfisker, kjerma, mestinger, kapper
o. l. smittet, har lenge vært kjent.
Men den egentlige overføringsprosess
harde man nok like eller innet
kjennskap til.

Sadlike pålar mot smitte, slike
som nevnt i pkt. 2 i spørrelisten, ikke
kjent eller kjent. Jeg har try hørt at
et strå i munnene skulle være myklig,
men eller var det jo om å gjøre å
høle seg best mulig innen den syke.
Reuslighet for å utrykke seg mot syke-
dom ble nok ikke særlig praktiseret.

3.

Næm allseitig beholdning av over-
sener har jeg aldri hørt tale om, men

man hadde gjerne stående paa fløten
med naffe, kamferdrager, kamferolje,
koleradrager og kamferen. Det ofte
nørvet middel mot fotgjælden var
(og er) øyeblikk melk med konjakk
og pepper. Den slik hadde skulle virke
sættedrivende og dermed helbredende.
Ved bylder anrædtes grøtomlæg, og
jeg har hele om grømsjøer mot
verkfingrer. Bruk av groblad
(kjumpe) på vauketeje så ikke kjunt.

4.

Gårdens plønder hadde nok like
å pi, men felt medisinne ikke del i en
velordnet husholdning.

5

Kan ikke pi noe særlig herom,
men det var jo ganske alminnelig at
omn lærte av hverandre f.eks. kverking,
brød, kjæddringer ol. og det var
nok slik når det gjaldt medisinne
også.

6.

Koss og ljær som medisin
ikjunt.

7.

Både naor, innhold og brukt
ikjunt.

8-12.

Har ikke å fordele herom.

12.

Som kann ikke jeg hele om gittbringe,
men har aldri sett stiker i bruk.

12 forts.

Gamle Anders Hall, Hølsømp. 1910, havde en elektrisk maskin, der han ved hjælp af søge og gule fremløbte elektrisk strøm til hjælp mest reimerarbejde og ryggemøder. Det var nok en „pump karfor“ med apperansformering af spærningerne for det elektriske element. Jeg kjenner næret veltokers, men det er muligvis for svært. i avisene — har ikke selv set i bøger.

13.

Det ikke — har aldrig set eller hørt det.

14.

Av stikke bøger kjenner jeg kun Sebastian Knips: Min Dand-Nær, prøvet gummene mere end 40 Aar og skrevet til „Forsømmelse af Hælbredelse og Sindhedens Vedligeholdelse.“ Trykt 1894. Forord til første udg. Wærnshøjen 1. okt. 1886.

II

Bygdetegn.

16-24.

Jeg henviser her til min besv. av numre nr 76 om Anders Gyde-land i Hølsø (henr. til „Kraikaldet“ og „Smalleppa i Hølsø“.

29-36

Indet kjennt.

37.

Med gidselt ordinerte Smalleppa til min svigerfar kjenner med app-

Side III

klippet gult silke. Bestyding var
det papirnet i silken som skulle vere
det viktigaste middel. (Den riktige
med sefran som hovedbestanddel
brukt den dag i dag mot galle-
steinsmerker).

38-44.

Vet intet herom.

45

Anders Gyrdland skenke blod
med en spesiell stein.

E. Legeböcker

49-52.

Vet ikke.

53.

Se svar til sp. 14.

Besv. til sp. 46. under B.

Det er blitt meg fortalt at quaxen
på Kåkedal kirkegård brakk ut lenner
på fakk. Jeg antar at han herunder
gavne oversi paa blige huggemiste
leid og foranstaltninger, og jeg har
nok at paa intone hadde en gavn
merkbar fildse av hans kirurgiske
inngrep.

Kåkedal 8. jan. 1901.

Med hilsen og takk for dr. Popovs
interessante dokumentasjon

Dr. Nordby.